

En bok om betonghus gjutna på byggplatsen

Tage Hertzell

HELGJUTET

FORMSTAGSHÅL

– estetiska aspekter

Normalt krävs genomgående formstag för en betongvägg för att fixera de båda formsidorna i exakt läge i förhållande till varandra.

Specialfall, utan genomgående formstag, är möjliga med i vertikalled förstärkta formar till begränsade höjder.

Funktionellt ställs krav på genomföringen med hänsyn till vatten- och gastätethet, brandhårdighet, strålningsskydd och ljudisolering. För att motsvara dessa olika krav kan stagen antingen förbli kvarstående eller trädas genom ett ursparingsrör vid formsättningen, avlägsnas vid formavtagningen.

Både kvarstående och borttagna formstag ger efter avformningen synliga hål som skall tas omhand på något sätt. Antingen accepteras de som ett mönster på väggens yta och utformas med hänsyn till detta (exponerade hål) eller förses de med tätningskonor, normalt av betong i väggens gråton eller annan kulör (igensatta hål).

För exponerade hål finns ursparingskonor av plast med olika utformning som utgör form för hålmynningen, från vägglivet och in till distansröret. Igensatta hål kan tätas med konor av betong, antingen i en betongfärgad standardkulör eller gjutna i betong av önskad gråton och kulör för ett speciellt objekt.

Betongkonor kan utformas med skugglist som ger en tydlig ring kring konan.

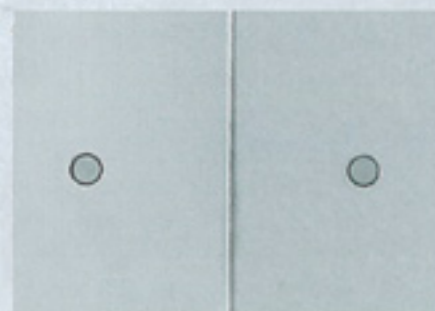
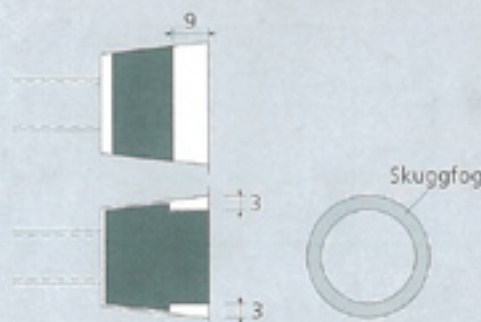
Tätningsslimmet kan färgas till önskad kulör för att inte synas eller för att ge en tydlig ringmarkering.

Igensatta hål (illustrationen till höger)

Överst: Återanvändbart formstag

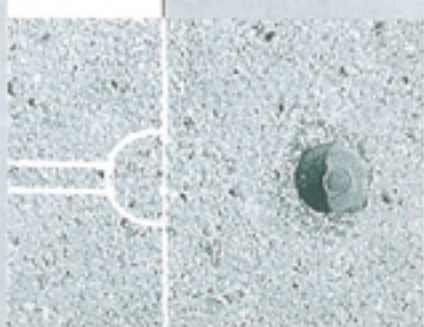
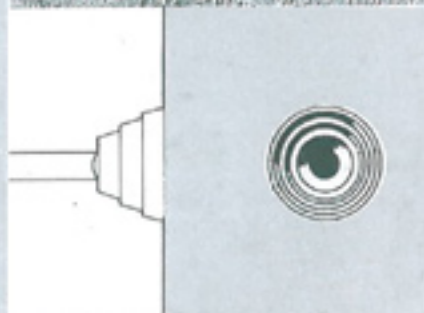
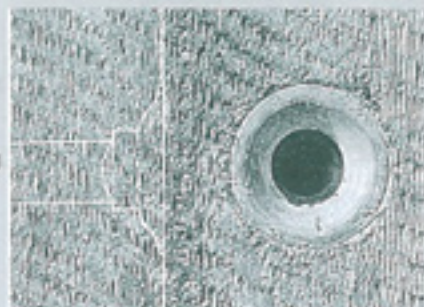
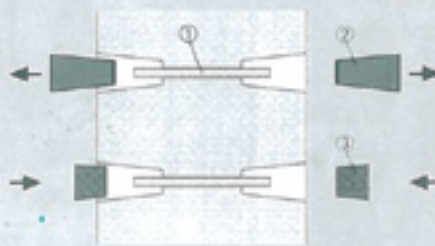
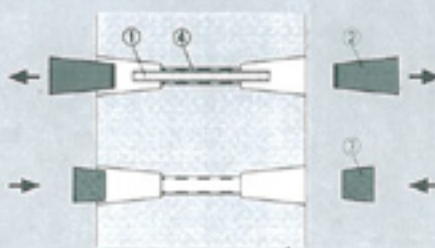
Därunder: Ingjutet formstag

1. Formstaget
2. Ankarbana av plast
3. Betongkna
4. Distansrör

Igensatta hål Överst två varianter, försänkt betongkna resp betongkna med skuggfog som också visas på bilden ovan.

Källa: Peri

Exponerade hål Exempler visar typer av plastkonor som formar hål.

Arken museum för modern konst

Läge: Ishøj, Köpenhamn

Arkitekt: Søren Robert Lund

Alla väggar av platsbyggd betong, de yttre murarna enligt Tilt: Uo-metoden, dvs element gjutna i horisontalläge på platsen vid sitt slutliga läge och resta efter hårdningen.

